Jsme jen starší o léto?

Jakési zvláštní postavení léta v kruhu ročních dob je patrné i z běžného jazyka. Někdo nám položí zvědavou otázku: „Kolik je ti let?“ Myslí tím samozřejmě kolik máme roků, ale neptá se na počet námi prožitých zim nebo podzimů. I když pro nás obdařených pracnými pozemky by bylo spíš na místě se ptát na počet, s relativně zdravým rozumem, prožitých podzimů - pro zahrádkáře snad nejnáročnějších částí roku. Kdo se vás však takto zeptá? Ještě tak počítat romanticky jara skorému mládí: „děvče ve věku dvanácti jar“. Realističtí zahrádkáři by ovšem mohli opět namítnout, že spatřit dvanácte jar je sice krásné, ale sklidit řádně úrodu několika desítek podzimů je mnohem pracnější. Je to ovšem nutné, neboť „zima se nás zeptá, co jsi dělal v létě.“

Ano, zase jeden příklad oné zvláštní důležitosti léta. Zdá se, jako by ten kdo „zmákl“ léto měl celý rok v kapse. Léto je oním tyglíkem, v němž se tavíme a má se s námi pomocí práce, tedy aktivity něco stát. Zdůrazněme aktivitu, světlo a žár a pomocí těchto prvků naši přeměnu, kdy na proměňovaného je v procesu proměny vidět že všech stran. Zima a další roční období mají zase jiné nástroje jako pomocníky na cestě člověka, neboť nemáme být jen starší o léto, podzim nebo jiný čas... Toho převzácného daru času lze užít jako brusného kotouče k vybroušení našeho vnitřního drahokamu do čira, do jasna, do zářiva. V praxi to vypadá třeba tak, že přejeme, kde jsme nepřáli, odpustíme, kde jsme neodpouštěli, pochopíme, kde jsme nechápali, pomůžeme, kde jsme nepomáhali a najednou víme i jak tyto dobré vlastnosti uplatňovat účinně a moudře.

Jestli toto se s námi děje, pak dáváme smysl všem našim létům.

S pozdravem

Jarmila Plotěná

Tvůrčí náboženství

Polsko v záři svobodného myšlení

Rozšíření a zánik socinianismu.

Nesmíme míti na mysli dnešní katolické Polsko, které, jsouc jeden a půl století rozděleno mezi cizí velmoci, dostalo se do smutného úpadku. Polsko v době reformační bylo jednou z nejosvícenějších a nejsvobodnějších zemí Evropy. V polovici 16. století byla tu zlomena moc církve katolické a na 2000 bývalých katolických farností se stalo protestantskými, mezi nimiž největší byla luterská a kalvínská reformovaná. R. 1573 byl vydán zákon, který zaručoval stejnou ochranu protestantům jako katolíkům. Bylo to zejména mezi kalvinisty, kde se začala uchytávati seménka myšlenek unitářských.

V Krakově se r. 1546 utvořil kroužek universitních profesorů, kteří za vedení italského mnicha Francesca Lasnania se scházeli k náboženským debatám. Probírali tu některá kázání zmíněného již Itala Ochina, Servetovu „kacířskou“ knížku a jiné tisky tohoto směru, získané od Laelia Socina, o němž také byla zmínka. Debat se zúčastnil dokonce z italského kroužku Francesco Stancaro, který byl tou dobou v Polsku profesorem hebrejštiny na univerzitě.

Vliv těchto vzdělaných mužů na studenty a na vyšší kruhy nemohl ovšem zůstati bez praktických důsledků. Mladý duchovní reformované církve, byv pro svobodomyslné názory

synodem církve odsouzen, odešel do Litevska a nedaleko města Pinczowa, samého střediska reformované církve, zorganizoval první veliký unitářský sbor v Polsku. Jeho příslušníci byli zváni pinczowští. Hnutí rychle rostlo, zvláště když přišel do Polska lékař Biandrata, velmi pokročilý v ohledu ideologickém. Na nové synodě v Pinczowě r. 1562 dosáhli unitáři většiny a bylo usneseno, že duchovní nebudou napříště kázati dogmata o Trojici. R. 1565 došlo k rozštěpení bývalé reformované církve na unitáře a ortodoxy. Za čas odešel sice Biandrata jako dvorní lékař do Sedmihrad, ale hnutí unitářskému dostalo se nového, výborného vůdce ve Faustu Socinovi, synovci nám už známého Laelia Socina, od něhož odkazem získal všechny jeho cenné rukopisy. Narodil se v Itálii, pak pobyl ve Francii, vrátil se do Itálie, kde vydal spis o bibli, později studoval theologii v Basileji a konečně r. 1579 usídlil se v Polsku, jsa uznáván za jednoho z nejlepších theologů Evropy. Zde chtěl vstoupiti do organisace anabaptistů, ale záhy poznal, že ve svém vývoji k svobodomyslnému náboženství postoupil více než tito jeho první průkopníci a našel své pravé místo mezi pinczowskými, kteří byli v té době známí pod jménem „Malá reformovaná církev polská“ a stál v jejich čele po 40 let, takže celé hnutí bylo po něm zváno socianinismem. Socinus, ač cizinec, získal si jemnou a ušlechtilou povahou veliké sympatie mezi prostým lidem i u vrstev vyšších.

V Rakowě, kde bylo sídlo ústředí unitářského hnutí, byla zřízena tiskárna, jež vydávala sociniánské spisy, a škola, kde učili nejlepší učitelé tehdejší doby. Pověst této školy byla tak veliká, že přilákala studenty ze všech zemí evropských. Studovali zde Holanďané, Němci, Rusové, Češi, Skandinávci aj. Škola měla přes tisíc žáků. V této škole mladí muži byli vychováváni v duchu socinianismu. Všichni si osvojili Socinův jemný způsob debatování, který udivil a porážel nepřátele. Všude, kde mohli, organisovali takové debaty s odpůrci a byli tak dobře školeni ve věcech svého přesvědčení, že vždy vítězili a získávali nové stoupence.

Za dvacet let bylo v Polsku na 500 organisovaných sociniánských sborů a mezi členy byli nejpřednější lidé Polska. I odpůrci socinianismu psali, že sociniáni byli nejpokrokovějšími a nejkulturnějšími lidmi té doby v Polsku a zůstavili nehynoucí vliv na vývoj polské literatury.

Nejlepšími misionáři byli studenti, kteří si získali na sociniánských školách v Polsku dobrý základ a odcházeli na studia do Německa, Holandska a Anglie. Všude tvořili kroužky, a kde to nešlo, tedy i tajné společnosti a šířili své názory. Často se stalo, že i profesoři byli získáni pro socinianism horlivými studenty.

Než socinianism dospěl k vrcholnému rozkvětu, zemřel jeho nejschopnější vůdce, Socinus, r. 1604 v Luklavicích na úpatí Karpat. V posledních letech svého věku věnoval se hlavně psaní knih; přál si napsati systematické dílo učení sociniánského. Jeho nejlepším pomocníkem v této práci byl Stoinský. Spolu připravili katechism, ale i Stoinský zemřel r. 1605 a dílo vyšlo až po jejich smrti r. 1605 v Rakowě s názvem „Rakowský katechism“. Vyšlo v šesti vydáních v latině, ve vydání německém, dvou holandských, dvou anglických a bezpočetných vydáních polských. Po celá dvě století bylo předmětem debat a útoků se strany katolíků a protestantů. Nepochybně učinilo toto dílo nezměrný kus práce v rozšíření myšlenek unitářských.

Když se již zdálo, že celé Polsko bude unitářské, a když ustaly útoky se strany protestantské, objevil se nepřítel v nepozorované formě, ale s dobře připraveným plánem,

který socinianism rozvrátil. Byl to hlouček asi 50 jesuitů, které pozval kardinál Hosius do Polska. Zakládali všude vzorně vedené školy, do nichž lákali hlavně synky sociniánů. Všichni, kteří navštěvovali jesuitské školy, opustili socinianism. Za dvě generace podařilo se jesuitům získati půdu zcela. Je příliš bolestné líčiti, jakými úskoky pracovala katolická církev, aby vyhubila sociniány. V boji proti sociniánům spojili se katolíci s protestanty (reformovanými) a společně zahájili útok. Kostely byly postupně zabírány, jmění konfiskováno, sociniáni zbavováni úřadů.

Spojenými silami katolíků a ortodoxních protestantů byl socinianism roku 1668 rozbit. Protestanté nepostřehli, že byli jen nastrčeným nástrojem a své přátelství s katolickou církví odnesli, neboť jakmile byl zničen socinianism, obrátil se boj i proti nim a jejich činnost byla zlomena. Do dnešních dob nezískali protestanté větší možnosti své práce a tak se Polsko jen k vlastní škodě stalo katolickou zemí. Podíl na zániku socinianismu měla pravděpodobně i ta okolnost, že postupovalo spíše od vrstev vyšších, které více podléhají změnám myšlenkových proudů a nálad. Marně doufali vypovězenci sociniánští, že se budou moci vrátit na svá místa, a že jim bude dána alespoň částečná svoboda. Byly pro ně jen dvě možnosti: buď katolictví nebo vyhnanství. Jejich statky byly konfiskovány a dány katolíkům.

Z Polska se rozešli na všechny strany. Někteří putovali do německého Pruska; tam však po krátkém čase splynuli s místním obyvatelstvem a vlivem okolností přijali i lutherské náboženství. Druhý proud si našel cestu do Holandska, kde byli sociniánům přátelsky nakloněni tamější menonité. Zde našli nový domov a spojili se s menonity a remonstranty. Třetí, nejsilnější proud šel do Sedmihradska. Zde totiž v té době byli již organisovaní unitáři a bratři z Polska v nich našli opravdové přátele. Ale cesta do Sedmihradska byla velmi obtížná. Jedna výprava čítající na 500 osob, byla na cestě přepadena loupeživými maďarskými vojáky a sotva třicet rodin se dostalo do Kolozsvaru (Kluž). Sedmihradští unitáři, ač byli právě oloupeni Turky a Tatary, dali svým polským bratřím vše, co mohli. I se strany úřadů vycházelo se uprchlíkům vstříc: mohli se usaditi v zemi a bylo jim dovoleno organisovati si polské náboženské obce. Ovšem, v následujících generacích polská menšina splynula se sedmihradskou většinou.

K. Hašpl, Jar. Šíma

In facto

Teď 15. června a i po něm, kdy bezprostředně prošlo toto datum, zde je třeba vzpomenout (a pro tuto nábožensko-duchovní komunitu - Unitária obzvláště, jakožto i učební materiál), život a dílo amerického archeologa polského původu Ephraima Avigdora Speisera (1902 - 1965), který v roce 1927 objevil lokalitu Tape Gaura v severním Iráku a následovně v roce 1931 - 1938 v ní vedl archeologický průzkum.

Speiser se narodil v haličském Skalatu v židovské rodině, střední vzdělání získal na rakouském císařském gymnáziu ve Lvově, kde maturoval v roce 1918. Ve studiích pokračoval po svém příchodu do USA roku 1920 a vystudoval pensylvánskou universitu. A již roku 1924 získal doktorát na Dropsie-collegie.

Roku 1926 vyhrál konkurz v Guggenheimově nadaci pro studium kultury starověkého národa Churitů a jejich státu Mitanni v severní Mezopotámii, kteří mluvili chetitským jazykem.

Během svého pobytu v Iráku roku 1928 objevil v návrší Tepe Gaura ruiny jednoho z nejstarších měst lidské civilizace. V Tepe Gaura určil keramiku náležející chalávské kultuře. Stal se také vedoucím katedry orientálních studií. V roce 1962 Avigdor Speiser spolupracoval při překladu nového vydání Tóry, která byla prvním přímým překladem ze staré hebrejštiny do moderní angličtiny.

Také byl členem týmu v němž katoličtí, protestantští a hebrejští učenci a odborníci připravovali ekumenický překlad bible.

Efhraim Avigdor Speiser zemřel 15. června 1965.

Poznámka: In facto (faktó) = skutečně, opravdu.

Pavel Němec

Letní noc

Jak tichá a klidná,
je letní noc pod hvězdami,
daleko od světel měst,
které by tlumily jejich zář.

Svítí-li ještě tamta hvězda,
nebo už zhasla před tisíci let
a nás jen mámí fantomem své záře?

Nekonečnost vesmíru,
tisíce let vzdálené hvězdy
a prázdný, nekonečný prostor.
Kdo by nezatajil úžasem dech...

Říkáš si, jako kdysi v dětství:
teď padá hvězda...
rychle si něco přej...

Michaela Vyhňáková

Růžový palouček - výzva k hledání hodnot, které činí člověka člověkem

Dovolená není odvozená pouze od slovesa dovolit si bezuzdně cokoliv i na úkor vlastní, leč přizvání na místa zasvěcení a rozpomenutí paměti světelných okamžiků dějin našeho národa. Tento pocit jsme prožívali, když jsme putovali Litomyšlí a dorazili na Růžový

palouček mezi obcemi Újezdec a Morašice, na místo, kde se loučili pobělohorští emigranti. Na mýtině uprostřed lesa porostlé růžemi jsme si připomněli 550. výročí založení Jednoty bratrské - svědkyně nezlomné víry v moc, slávu a spravedlnost Boží. Pohlížíme na galské růže tajemně zbarvené, které prý dle pověsti se rozrostly na paloučku ze slz českých bratří protestantů, kteří se zde loučili s vlastí po porážce na Bílé hoře. Ve Starých pověstech českých A. Jiráska se dočteme, že čeští bratří opouštěli rodnou zem s Biblí v ruce a ukryli zde zlatý kalich - údajně sv. Grál - kdy vykupitelská krev Kristova vsákla do rodné země, aby ji vykoupila z hoře válek. Dle jiné pověsti opředené mystériem - se mělo sejít sedm králů u kamenného stolu (oltáře) připomínající rytíře krále Artuše, aby sepsali věčný mír uprostřed růží snesených z Božích plání.

Růžový palouček skrývá i odhaluje tajemství své propojenosti s nebesy, s andělskými pláněmi, aby přitáhlo světelnými egregory - jednomyslné společenství lidí usilujících o pokrok. V 19. století se na Růžovém paloučku konalo několikatisícové shromáždění lidu provolávající touhu po svobodě a bratrství do života osvíceným zřetelem a vědomí národní identity s kulturou křesťanství duchovního. Tvůrčí vize národa, který osvobodí pravda Boží (Jan 8, 32) se zformovala památníkem, který byl vybudován ze sibiřské mědi darované čs. legionáři a ztvárněn žáky a učiteli Řemeslnické školy v Litomyšli podle návrhu arch. Meteláka. Památník je čtyřboký, čtyři a půl metru vysoký sloup završený koulí - kalichem, zdobený biblickými reliéfy, symboly křesťanského mysteria (beránek, srdce, lev, holubice, andělé, loď). Byl odhalen v roce 1921 spisovatelem A. Jiráskem, u něhož dle zprávy se shromáždili čeští vlastenci i ze zahraničí - potomci exulantů ze Slezska, Polska, Ukrajiny při společné bohoslužbě.

Na Růžovém paloučku se v roce 1945 konala národní slavnost na paměť ukončení 2. světové války. Křesťanský spolek duchovního dědictví národa byl donucen za vlády komunismu v roce 1952 ztratit své jméno a tím hlavně svou identitu, pročež přešel do ilegality. Spolek přátel Růžového paloučku s přívlastkem mystický byl obnoven v roce 1990, kdy zazněl apel duchovního odkazu J. A. Komenského, který rozšířil tradiční Otčenáš - zněním: „Otče náš všech, který jsi v nebesích, ale také s námi na zemi v Evropě, Asii, Africe - posvěť se skrze nás všechny Tvé jméno, přijď konečně do všech končin země Tvá království - buď vůle Tvá skrze nás ve všem.“ U příležitosti 550. výročí Jednoty bratrské promluvil na památném paloučku biskup církve husitské T. Butta, který potvrdil posvátnost místa i duchovně tvůrčích dějů národa souvědomím s českou reformací s jejím významným odkazem - žít podle zásad Kristova evangelia, kdy usilování o vybudování obce Boží na zemi se realizovalo výrazně v Kunvaldě uprostřed přírody, odmítáním světské moci i moci uprostřed církve, jakož i nadměrného majetku se zřetelem na vzdělávání nejen kněží, aby i věřící v dialogu s Bohem hlásali nově evangelium spásy: poskytnout národu univerzální spirituální hodnoty skrze Ducha svatého.

Odkaz Jednoty bratrské spolu s českou reformací nabízí současné době trvalé hodnoty kulturně duchovní s vědomím, že jejich popíráním či přehlížením by utrpěl povšechný rozvoj naší národní existence.

Miluše Šubartová

Říkanka s dobrým koncem aneb O *jednom* zápase

((Stačí, aby *chyběla* Jediná bytost, a Celý
Tvůj Svět je vylidněn - *cit*., A. Lamartine))

Přicházím **včas**
Rovnou na Zápas

Končí obavy i *těšení*
Aktéři jsou již *svlečení*

Jsou **tu ti co *pevně* věří ve své *tajné* zbraně**
Jsou tu i ti co tajně utíraj si *zpocené* své dlaně

Jsou *tu* ti co jen za *čistou* hrou přišli sem
I ti co počítají *jen* hru s čistým výnosem

Jsou tu ti co touží napravit *chyby* z *minula*
I ti kterým *minule* doba zápasu krásně plynula

Jsou tu ti co v *pravidlech nechtějí žádnou* změnu
I ti co *změny* chtěli by za *každou* cenu

Jsou tu ti kteří *nechtěně* odejdou po chvíli
I ti co déle zůstanou *aniž* se snažili

Jsou tu ti co ctí vesmírné *zákony*
I ti pro které *Vesmír* i *Zákon* je vzdálen na *hony*

Jsou tu ti co *jen* dneska snad *náhodou* to zkusili
I ti co již *dávno* oblíbili si svoje Úsilí

Jsou tu ti co přišli pro Krásu
I ti co *jen* pro *Stručný* popis jednoho Zápasu

Různé *konce* potkává
Hra zápasů vrtkavá
Pouze borci *zkušení*
Mají své *pevné tušení*
Že *každá* porážka se *ocení*

Jen* jako *kratší* či delší *Zdržení
Pro *všechny* zvláště *cenná*
Je *doba* bojů otevřená
Až zdá se
Že tou *pestrou* společností
Až do věčného *rána*
***Věčnými* zápasy**
Je *věčnost* Rozebrána

Nakonec* ale uprostřed našich *dní
***Poslední pevnou* Zem**
Opustí i ten ze všech *poslední*
Co vrátil se ještě sem
Aby stal se
Také *navždy*
***Věčným* Vítězem!**

(© Ernest R. Zeanddrich , S. asi 1992)

Strom poznání Dobrého a Zlého

Spekulativní řešení nejasných pojmů v dnešním světě nabývá mnohdy dojmu nezájmu, o to více, když předkládané poznání není lichotivé pro současný stav člověka. Právem se vylučují pohádky a mytologie, smyšlenky; právem zájem je poután tajemnem. Zasvěcovací vědy nás seznamují s objevem, že Země neexistuje pouze, jak ji známe; existuje totiž v sedmi formách, vlastnostech - od nejhustší až k nejjemnější, z níž byli první lidé - Adam a Eva vyhnání pro zatížení hříchem. Pravá Země je země éterická a její rajský stav prolíná mimo proudy tajemných dějin pod vlivem změny kvality vědomí lidstva, které nepřestalo jíst se stromu zakázaného - s plody podvojnosti zla a dobra, čímž hmota a vědomí jejich těl potemněla, stala se hustou, neprůhlednou. Tudíž lidé umřeli ve svém světelném stavu a ožili v nižší, temné a hrubé úrovni. Proto velmi záleží s jakými silami pracujeme, v jaké oblasti se naše vědomí nachází - zda ve světelně vitální - či temné - živlově pudové, s city a myšlenkami zápornými. Historie prvního hříchu je historií sestoupení člověka do hmoty, jíž dal přednost. Po involuci nastane evoluce, či jak to nazývá zasvěcovací věda - Kabala - návrat (reintegrace) do lůna Hospodinova - myšlenka obsažená v Bibli, když Ježíš mluví o návratu marnotratného syna.

Dobro a zlo se točí kolem života: Odporující si síly, nikoliv rovnocenné. Zlo je odpadem od dobra, od Boha Stvořitele - je destruující silou. Stvořitel je nadřízen dobru a zlu, polaritě protikladů. Proč je zla na světě více? Poněvadž je lákavější - jako ovoce zakázané: a brát je snazší než dávat. Dobro jakoby na zemi bylo paralyzováno, bylo ospalé, dřímající v nízkých oblastech vědomí. Abychom přemohli zlo, je třeba vystoupit ve vědomí vzhůru - do světla - se snahou sloužit Bohu. Pro vnitřní klid je třeba zlo oslovit, odepřít mu jeho realizaci nepřístojnosti pádným slovem - s pocitem vnitřní síly, kterou bojujeme za světlo

na zemi a nenecháme se snížit do kalu špíny. Kolik zasvěcenců si uvědomilo, že všechny ztráty, které podstoupili, všechny zkoušky, které překonali, byly ve skutečnosti jen pro jejich vnitřní osvobození, neb jejich filosofie spočívá v důvěře v Boha (viz žalmy). Duchovní učitelé nás poučují, že se zlem bojovat v zášti se nedoporučuje, stejně jako vědomí zaplnit pojmy: „zlo přemoci silou, zabít, vyplenit“. Nahraďme tyto vibračně negativní temné energie - pojmy „zvládnout, ovládnout rozbouřené škodlivé živly v sobě, usměrnit je, sublimovat, ba dokonce využít transformací ve prospěch světelných sil, čímž se dostaneme do úrovně duchovního stupně uvažování a prožívání.“

I Ježíš potvrzuje, že jednou bude oddělen plevel od pšenice v čas pozemských žní... Zlo obchází světem, způsobené zvrácenými podmínkami vyvolanými odvrácením se od Boha Stvořitele, od duchovních zákonitostí života - Tóry. Učitelé zasvěcení nás poučují, že duše nesmí usnout, musí prodlévat ve stavu vědomém, rozlišováním tmy a světla - úsilím o duchovní probuzení. Proto Ježíš chodil mezi nevědomé, slabé, duševně nemocné, aby jim dával světlo, svou lásku, čistotu a současně z nich odstraňoval hrubé, nečisté, nemocné elementy. On znal stejně jako velcí zasvěcenci, jak řídit přeměnu zla v dobro. Použijme názoru, kdy lidskou duši si představíme jako strom. Většina lidí představuje strom, který nenavštíví jaro - strom bez ovoce, bez květů, bez listí - suchý. Přesto člověk byl stvořen k obrazu božímu jako strom plodný, jehož kořeny, kmen a koruna odpovídají fyzickému, astrálnímu a mentálnímu tělu (nižší přirozenost, personalita), zatímco listy, květy a ovoce odpovídají kauzálnímu, buddhickému a atmickému tělu - Vyšší přirozenost, individualita, nadjá.

A jak vypadá náš strom poznání? Střídavě je kvetoucí, střídavě suchý, nebo s málo plody. Výčitky zde nebudou na pravém místě, poněvadž zákonitosti Boží nás zkoušejí, jak rozhodná je naše cesta za poznáním světla. Především je třeba si uvědomit, že každá myšlenka a pocit, který prochází člověkem, vyšle elektromagnetické proudy příznivé dobru či zlu, světlu či temnotě. Člověk tudíž může přilákat bytosti světelné, či naopak duchy škodlivé - larvy, démony. A právě naše nevědomost o říši neviditelna, kterou prolínají životodárné či rozkladné energie, nám způsobuje mnohé problémy a my si stěžujeme na nepřízeň osudu. Proto bychom měli být bdělí - jak zdůrazňují duchovní mistři, aby do nás nevcházely záporné entity - abychom zejména démonickým silám zabránili přístup, zavřeli před nimi dveře. Když se najednou cítíte velmi zneklidněni, znepokojeni projevy zlosti, chaosu a hektiky - plní zášti, že se vám to či ono nedaří, jste vrcholně nespokojení, propadlí depresi - znamená to, že jste navštíveni nežádoucími bytostmi. Proč vás navštívily? Upřímně řečeno - střídá se v našem nitru s plností rozmaru - dobrá i špatná nálada. Dr. N. Čapek byl si vědom tohoto rozporu plného stavu v duši běžného člověka, a proto napsal záslužnou publikaci Nálada a její vědomé tvoření. Proto musíme soustavně prosit duchy světelné, aby navštěvovali náš niterný dům. V této souvislosti chápeme i výroky Ježíše Krista, když zdůrazňuje - klepejte a bude vám otevřeno, proste a bude vám dáno. Zasvěcenci někdy používají proti zlým duchům magické metody a pantakly, kupř. pentagram - pěticípá hvězda s hrotem vzhůru. V tradici přírodních národů je, že neřesti nejsou ničím jiným než bytostmi, které se snaží usadit v živém člověku, v němž vegetují, aby zotročily jeho duševně duchovní strukturu.

Jaké prostředky tudíž použít, abychom neviditelným zlým duchům neposkytli příležitost narušovat náš vnitřní klid?

Prvním předpokladem je čistota ve všech oblastech, klid a světlo. Velmi účinná je modlitba a četba evangelií. Bojovat proti nízkým duchům je nebezpečné, neb vás mohou dále ničit. Proto proste světelné duchy - mocné duchy - anděle, archanděle - ale zejména Ježíše Krista - Spasitele a Vykupitele od moci zla. Dle Písem je mu dána moc na nebi i zemi - aby bojovaly za vás neb mají účinné duchovní prostředky. Vy však nikdy nebojujte! Instinkty vás sice nutí, abyste křivdu, škodolibost, závist, zášť oplatili dokonce fackou, či hrubými slovy. Nezapomínejte však, že aktem odplaty - snížením se na nízkou, živočišnou úroveň protivníka vysíláte temné vlny nenávisti a stáváte se zranitelní, kdy démonické pole vás polapí do sítě zmatku a sebezničení. Proto místo odplaty nechte pocity bolesti vystoupit vzhůru, do světla, vzlétnout jako pták. A jestliže vystoupíte do božských oblastí, vůlí, meditací, modlitbou - váš nepřítel vás více nedosáhne, protože vaše vibrace budou odlišné - nad prahem zla chráněné anděli. Když vás lidé pomlouvají, trápí, ignorují - vystupte v myšlenkách do nebeských oblastí - tam kde panuje Boží světlo. Jestliže vysíláte světelný signál dochází k zpětnému návratu, v němž dojde k odhození negativity zla na ty, kteří ho vyvolali. Chcete-li být ochráněni před zlými vlivy, dokonce i černé magie - musíte přeladit svůj život, vystoupit do vyšší oblasti, v níž - budete chodit s Bohem. Nejúčinnější prostředek je dostat se nad bolestné pocity urážek, být „nad“ - prožívat v nadvědomí ochrannou přízeň Páně.

Miluše Šubartová

JE VNĚJŠÍ SVĚT TAKOVÝ, JAK JEJ VNÍMÁME?

1. ÚVOD

Tato otázka má velký význam nejen ve vědě a ve filozofii, ale i v náboženství, jakož i v běžné psychologii člověka. Proto je vhodné na toto téma v našich unitářských časopisech uvést přehlednou úvahu. Při jejím sepisování budu především čerpat z preprintu své knížky „Filozofie Náboženství Moudrosti (Příspěvek k univerzálnímu náboženství budoucnosti)“, který byl v dubnu r. 1998 věnován a rozeslán všem tehdejším obcím NSČU. - K této otázce musíme přistoupit především z hlediska způsobu, jak svět vnímáme. Nejsme schopni jej vnímat přímo, bezprostředním obrácením pozornosti našeho vědomí do světa; naše vnímání světa potřebuje prostředníky. A tím se dostáváme k problematice našich smyslů. Myslím, že je docela případné toto přirovnání: trvale sedíme v kabině, jejíž stěny jsou pokryty řadou televizních obrazovek, které nám přinášejí informace o okolí kabiny. Ta nemá žádné dveře ani okna, kterými bychom do okolí mohli nahlédnout. Jsme odkázáni jen na informace z obrazovek, které symbolizují naše smysly. A tak je nutné se zabývat otázkou, do jaké míry nás naše smysly informují o vnějším světě pravdivě a úplně. Asi je nejvhodnější začít jejich přehledem:

2. POPIS SMYSLŮ

„Náš fyziolog Doc. Dr. JAROSLAV MĚLKA ve své knize „Nárys fyziologie smyslů“ publikoval tuto klasifikaci (roztřídění) smyslů a jejich funkcí: „(1) Smysly kožní (hmat, dotyk, tlak, teplo, chlad, bolestivost). (2) Pocity orgánové (např. smysl svalový, pocity v žaludku či v pohlavních orgánech). (3) Smysly pro vnímání polohy těla a pohybů jeho částí (např. pocity letce). (4) Vestibulární zařízení pro vnímání polohy a pohybu hlavy a celého těla. (5) Smysl chuťový. (6) Smysl čichový. (7) Sluch. (8) Zrak.“ K jednotlivým smyslům uvádí tyto připomínky: „Smysl tepelný nevnímá přímo vlastní teplo nebo chlad, nýbrž tepelný spád. Odvádění tepla (kovem) vyvolá pocit chladu, tepelná izolace kůže pocit tepla. Diatermie způsobuje objektivní zvýšení teploty, ale smysl to zaznamenává velmi málo, poněvadž přehřátí kůže (nebo tkáně) je stejnoměrné. Relativní indikace tepla nebo zimy je vyvolávána podle předchozího stavu: ponoříme-li napřed levou ruku do vody 15 °C, pravou do vody 25 °C, a pak obě do hrnce s vodou 20 °C, levá ruka má pocit tepla a pravá chladu, ačkoliv jsou obě ponořeny do stejné 20 °C teplé vody. Chuť je smysl poměrně chudý. Podobně jako u pocitů tepla lze chuť ovlivnit předchozím působením. Příklad sukcesivních chuťových kontrastů: destilovaná voda chutná sladce po předchozím působení silně zředěné kyseliny sírové nebo louhu. U chuti pozorujeme i simultánní kontrasty: jeden chuťový vjem současně vyzdvihuje jiný (netvoří-li s ním chuťový efekt), což je významné v kuchařské praxi. *Inadekvátně* lze vyvolat chuťové efekty i elektrickým proudem (kladný pól vyvolá kyselou chuť, záporný louhovou), což ovšem způsobuje lokální elektrolýza. Čich je někdy v přírodě smyslem neobyčejně citlivým. Motýlí sameček najde samičku na kilometry. Podivuhodné jsou někdy i výkony stopovacích psů. Sluch se snadno adaptuje na stejný trvalý sluchový podnět a přestane takový tón vnímat, jeho změny však ihned vnímáme“.

2. VLASTNOSTI SMYSLŮ

Všimněme si teď některých obecných vlastností smyslů: Jejich zprávy začínáme vnímat, až když jejich intenzita překročí určitou *prahovou hodnotu*. *Podprahové informace* vědomě nevnímáme. Existuje však tzv. *vplížení*: stoupá-li ponenáhlu intenzita podnětu, může překročit značně hodnotu prahovou, aniž by byl pozorován. Již zmíněnou adaptaci smyslů lze demonstrovat na hmatu: dlouhodobý stejnoměrný podnět přestane být vnímán, např. mírný tlak obuvi nebo šatu. Intenzita smyslového vjemu však neodpovídá intenzitě podnětu. Pro subjektivní vjem zvukové intenzity platí Weber-Fechnerův zákon: zvyšuje-li se fyzikální intenzita zvuku řadou geometrickou, roste hlasitost zvuku řadou aritmetickou. Zvuk 10× fyzikálně silnější než práh slyšitelnosti má sílu 1 belu (tj. 10 decibelů), 100× silnější 2 bely, 1000× silnější 3 bely atd. Tento zákon byl demonstrován i na měření elektrických proudů nervu kočky: intenzita elektrického proudu vzrůstala s logaritmem intenzity zvukové vlny. Logaritmický zákon byl potvrzen i při vnímání světelného záření a snad platí i pro jiné smysly. To umožňuje daleko rozsáhlejší záběr ve stupnici vnímání intenzity smyslových podnětů na straně jedné a relativně daleko větší citlivost smyslů při nízkých intenzitách, blízkých prahové hodnotě.

Dále musíme rozlišovat smyslový podnět *adekvátní* a *inadekvátní*. Adekvátní podnět: každý smyslový orgán reaguje optimálně jen na jistý fyzikální podnět (např. hmat na energii mechanickou, sluch na zvuk, zrak na světlo, tepelný smysl na teplo), přičemž se obyčejně vnímá jen určitý výsek z možné škály. Má-li být ovlivněn smyslový orgán, musí tedy na něj působit energie jen v určité formě. Jest však důležité si uvědomit, že smyslové

orgány lze ovlivnit i podněty inadekvátními, které však musí mít značnou intenzitu. Podráždění každé smyslové buňky ať již podnětem adekvátním nebo inadekvátním vede k pocitu, který je pro ni specifický. Ať už čidlo podráždíme jakkoli, vždy vznikne pocit, odpovídající smyslovému orgánu. Např. oční sítnici můžeme adekvátně dráždit světlem, avšak rudimentární zrakové vjemy (tzv. fosfény) můžeme vyvolat např. mechanicky tlakem prstu nebo elektricky. Z toho plyne, že pocit nemusí vždy záviset na podnětu, ale vždy závisí na podráždění dotyčného orgánu. Nutno si však uvědomit, že pocity, způsobené inadekvátně, nedosahují nikdy bohatosti normálních smyslových vjemů. Další příklady je možno uvést i pro smyslové body tepelné, body chladové a body bolesti: mechanickým drážděním bodových center lze vyvolat pocity tepla nebo chladu, tepelným drážděním bodů chladu se vyvolá pocit chladu. Horkou vodou se dráždí body tepla i body chladu, při velké teplotě současně i body bolesti. - Byly pozorovány i vzájemné závislosti vnímání různých smyslů: tak studený kovový předmět se zdá být těžší, než když jej ohřejeme. URBANTSCHITSCH shledal, že barevné tóny, které již nebylo možno od sebe rozeznati, se staly rozeznatelnými, když zněla rozezvučená ladička. Pro filozofii je důležitý obecný poznatek, že při smyslové orientaci v okolním světě v podstatě nevnímáme tento *svět jako takový*, nýbrž jen *ohlasy*, jež jeho součásti vyvolávají v našich smyslových orgánech... Hranicí schopností smyslových orgánů jsou do značné míry omezeny i naše možnosti poznání přírodovědného“. - A touto větou přecházíme od popisů samotných smyslových orgánů k produktu jejich činnosti, tj. k fyziologii pocitů a vnímání.

4. OBJEKTIVIZACE POCITŮ A VNÍMÁNÍ

Podle MĚLKY „*objektivizace* pocitů je psychickým dějem, jímž subjekt vztahuje pocity na podněty, jež jsou jejich příčinou. Příklad: pocit vůně máme v nose, pak zjistíme příčinu - říkáme, že "květina voní". Pocity nejvyšších smyslů (zraku, sluchu) promítáme mimo smyslové orgány, do okolního světa“. - To doplníme citací ze zajímavé knihy SVĚTOZÁRA NEVOLEHO „O čtyřrozměrném vidění“: „Jest tu třeba připomenout, že subjekt nevnímá svými pocity své okolí *přímo*, nýbrž prožívá svou *reakci na zevní podněty* z okolí, a tato reakce jest biologickým dějem, jenž jest něčím zcela jiným, než zevní podnět, jenž ji vyvolal“. Reakce subjektu pak odpovídá signálu, pocházejícímu z příslušného smyslu, který však nemusí být fyziologicky adekvátní jeho pravé (skutečné) příčině, nýbrž je adekvátní jen jeho vlastnímu obvyklému způsobu podráždění, či dokonce jen psychice organismu. Např. Prof. VLADIMÍR VONDRÁČEK ve své knize "Vnímání" uvádí: „Chutnáme-li maso, upravuje se již šťáva žaludeční určitého složení, vhodná k trávení masa, chutnáme-li chleba, připravuje se jiné složení šťávy žaludeční. V hypnóze lze nasugerovati, že předložený chléb je maso. Je chutnán jako maso a v žaludku se připravuje šťáva adekvátní k masu... Chutnáme-li něco sladkého, "budí" se již pankreas a připravuje inkreci insulinovou. Budí se však i při chutnání sacharinu. Nerozhoduje tu tudíž jen chemická skladba potraviny, nýbrž účastní se především chuťový vjem.“

SARGENT S. STANSFELD ve své knize „Základy psychologie“ napsal: „Slovo percepce (vněm či vjem) znamená v psychologickém smyslu jak tělesný akt, jímž přijímáme smyslové dojmy (vidění, slyšení, čichání atd.), tak i výklad těchto dojmů“. - Skotský filozof 18. století T. REID rozlišoval mezi počitkem a vjemem. Jeho rozdělení se přeneslo i do

novodobé psychologie. „*Počitek* máme tehdy, když náš smyslový orgán, jako např. oko nebo ucho, přijímá nějaký popud. *Vjem* obsahuje počitek, avšak zahrnuje též znalost předmětu a uvědomění si jeho existence. Popud např. vyvolává počitky červenosti, kulatosti, libé vůně. Ale to, co vnímáme, je růže“. Důležitá je i snaha po vnější lokalizaci vjemů. MĚLKA napsal: „Vjemy předmětů okolního světa, jež vnímáme, umisťujeme, objektivujeme do okolního světa, sledujíce a uvědomujíce si jejich vzájemné vztahy i vztahy k jejich okolí. Jako příklad může sloužit zrak: každému bodu sítnice v našem vědomí odpovídá jakési místečko v okolním světě, takže vzájemné vztahy předmětů okolního světa, zachycené dioptrickým zařízením oka, automaticky subjekt promítá, lokalizuje, objektivuje do tohoto okolí a řídí podle nich své jednání“. - Se zrakovým vnímáním souvisí otázka třírozměrného světa, do kterého své vjemy promítáme, tj. problematika prostorového vidění. Již citovaný NEVOLE ve své knize „O čtyřrozměrném vidění“ uvedl: „Za vlastní podklad prostorového vidění, vidění hloubky, tj. třetího rozměru... bývá pokládána binokulární paralaxa či příčná disparace obrázků sítnicových, která je také podkladem prostorového vidění obrázků ve stereoskopu“. S pomocí stereoskopu či nastavitelného binokulárního triedru můžeme přímo regulovat hloubku prostoru, z čehož je jasně patrno, že to, co vnímáme, není součástí *objektivní reality* (kterou přeci nemůžeme regulovat otáčením kolečkem), nýbrž že ten viděný prostor je jen formou naší *smyslové percepce*, a závisí na konstrukci oka a principu vidění a také na technice použitých zařízení. Toto konstatování však nechce popírat objektivní *existenci fyzikálního prostoru* (s nímž počítáme v různých matematických rovnicích, ale který ve skutečnosti neznáme), nýbrž se vztahuje jen na náš *psychologický prostor*, tj. na to, co při vnímání za prostor považujeme (tj. na formu smyslové percepce), což má bezesporu velký filozofický význam.

NEVOLE ve své další knížce „O smyslových iluzích“ říká: „Vnímání má ten biologický význam, že nám umožňuje reagovat na podněty zevního světa způsobem pro životnost živočišného druhu nejvhodnějším... Z chaosu smyslových dojmů pak vnímáme věci (objekty v širším pojetí) mající nějaký smysl, mající pro nás význam... V psychologii vnímání jmenujeme tuto činnost "tvořením figury", zatímco ostatní dojmy smyslové se stávají "pozadím"“. Při vnímání hrají velkou roli představy, které si na základě vjemu ve své mysli vytváříme. Geniální EINSTEIN se k tomu vyjádřil takto: „Musíme nejprve poznamenat, že stanovit přesnou hranici mezi smyslovými vjemy a představami není možné. Přinejmenším to není možné s absolutní jistotou“. Na tvorbě představ se však podílí i naše zkušenost, založená na vzpomínkách na podobné vjemy v minulosti, která automaticky porovnává nově získaný vjem se zobecněním podobných vjemů, získaných v minulosti. Naše unitářská skripta říkají: „Vnímaný předmět (nebo proces) je tedy *syntézou* čerstvých (speciálních), tj. z okolí právě převzatých smyslových vjemů se starou (obecnou) představou vybavenou z paměti… Vnější svět vnímáme pouze prostřednictvím představ, vznikajících v naší mysli, které jsou *syntézou* smyslového vjemu s našimi vzpomínkami (zkušeností). Náš zájem (selektivní pozornost) smyslové vjemy modifikují“. To však má velké filozofické důsledky. Zobecnění této analýzy nás vede k poznání, že vše, co kolem sebe vnímáme jako vnější svět, není *objektivní realita* sama o sobě, ale jen její *odraz* v našem vědomí. Proto naše představy mohou daleko přesahovat naše tělo (které ve skutečnosti vnímáme také jen jako představu ve své mysli). Naše představy zaplavují celou vnímanou přírodu, celý vesmír. Vše, co kolem sebe i uvnitř sebe vnímáme jako věci

nebo děje rozložené v prostoru a čase, je jen představou. - Tím ovšem nikterak nepopíráme existenci *objektivní reality* (!), která je příčinou našich vjemů a následných představ. My ji ale nemůžeme vnímat jinak než jen jako představu. Představy jsou určitý druh *psychologického kódu*, do něhož jsou automaticky překládány smyslové vjemy modifikované vzpomínkami (pamětí), v jehož formě dostáváme informace o vnějším světě, o objektivní realitě. Žádný kód, jímž je vyjádřena informace o skutečnosti, však nemůže být totožný se skutečností samou o sobě.

5. EVOLUČNÍ PŘÍSTUP K TÉTO PROBLEMATICE

NEVOLE posuzoval tuto problematiku i z hlediska evoluce: „Všem živým tvorům je do vínku dáno daleko více možností vývojových, než se jich pak skutečně vyvine. A také náš normální způsob, jak vidíme, slyšíme, jak vnímáme, je jen jediným realizovaným z celého množství jiných, které zůstaly potlačeny a ve skrytu. Avšak i ony ostatní se mohou spontánně projevit v poruchách duševních, kdy odpadá inhibiční činnost hierarchicky nadřazených psychických funkcí. *Psychopatologie* nám takto umožňuje nahlédnouti do tajného arzenálu duševních schopností lidských. Nemusí ovšem proto ještě nijak jít o duševní vlastnosti samy o sobě chorobné... I *normální vnímání* je vlastně iluzí. I při normálním vnímání, při obvyklém vidění, slyšení atd., jsou daleko více účastni subjektivní činitelé, než bychom byli na první ráz ochotni připustit. Avšak zvláště *patologie* nám přesvědčivě ukazuje, že skutečnost prostě pasivně nevidíme, neslyšíme, nýbrž že si ji svými vjemy do jisté míry teprve sami tvoříme. Studium iluzí souvisí takto těsně s problémy noetickými. Mezi vjemem "normálním" a vjemem "šalebným", "patologickým", "iluzí", není zásadního rozdílu“. - A tyto věty otevírají přístup k problematice halucinací, bludu a iluzí, která je z filozofického hlediska rovněž velmi důležitá (Co je skutečnost? Co je iluze o skutečnosti?).

Podle knihy VLADIMÍRA VONDRÁČKA „Vnímání“ halucinace je vjem bez přiměřeného podnětu z vnějšku. *Blud* je chybný, nesprávný, skutečnosti neodpovídající soud, o jehož správnosti je subjekt nevývratně přesvědčen. *Iluze* je vjem neodpovídající vnímané realitě. Podobně se vyjádřil i psycholog STANSFELD S. SARGENT: „Iluze je chybný nebo pokřivený vjem“. K tomu bych já dodal, že slovo iluze má z hlediska filozofie však i obsažnější význam, zahrnuje i chybný nebo pokřivený širší názor, ideu. Pojem iluzí vymezil a od halucinací odlišil již ESQUIRD. V obou případech - při halucinacích i při iluzích - jde o šalebné vjemy, vznikající bez přiměřeného zevního popudu. Obyčejně se rozdíl udává tak, že při *iluzích* je přítomen zevní vybavující podnět (byť nepřiměřený), podnět, jenž je ve vnému (např. podle KUFFNERA) "šalebně přeměněn", je inadekvátně percipován, kdežto při *halucinacích* není zevního podnětu žádného, schází vůbec. Výklady psychopatologických vjemů jsou z hlediska filozofie velice významné. Zde však musíme na závěr této kapitoly uvést NEVOLEHO výklad, rozvíjející v předchozích odstavcích zmíněné evoluční přístupy: „Leccos z nich nám už poodhalila např. *pedopsychologi*e (tj. psychologie dětí). Ale do daleko většího, ba nevyčerpatelného bohatství psychologických možností u člověka nám dávají nahlédnout zkušenosti *psychopatologické. Patologický* děj duševní není ještě proto *eo ipso* špatným, zvráceným, chorobným, neboť chorobným se stává teprve relativně, svou biologickou (v širším smyslu - tedy např. sociální) inadekvátností. Bylo by arci neekonomické, kdyby naše myšlenkové funkce byly

přizpůsobeny k vrstvě skutečností, která byla původně prakticky bezvýznamná. Proto - schématicky řečeno - jen jeden, a to *biologicky nejpřizpůsobenější* modus vnímání a myšlení, se vývojem uskutečnil, kdežto ostatní zůstaly *latentní*. Projevují se však, odbrzděny, v duševní chorobě. Odtud jsme je také dosud poznávali. - Ale leckteré z těchto skrytých schopností - a sem patří i schopnost názorně si představovat prostorové útvary čtyřrozměrné - se mohou i mimo duševní chorobu objevit a rozvinout, až přijde jejich doba. Až jich bude potřeba pro přizpůsobení se novému, od mikrokosmu atomů po astronomický makrokosmos rozšířenému biologickému prostředí moderního člověka, až jich bude nutno použít pro přiléhavější názor i vhodnější chápání nově objevených skutečností. Ta doba už snad nadchází“.

6. ZÁVĚR

Závěrem k tomuto pojednání uveďme: Obraz, který si vytváříme o vnějším světě na základě smyslových informací je ryze *subjektivním* stavem. Existuje tolik individuálních obrazů světa, kolik je na světě živých bytostí (lidí i zvířat). Tyto obrazy však mezi sebou vykazují *mnohé analogie*, proto se v tomto vnějším světě dobře orientujeme a zpravidla si s jinými tvory nepřekážíme. Příčina je v tom, že základem všech individuálních představ je jediná tzv. *objektivní realita*, kterou však žádná živá bytost bezprostředně nezná v její úplnosti a pravdivosti. Proto ve své světové představě žijeme v jakési *pravdou podmíněné iluzi*. O vlastnostech *absolutní skutečnosti* se můžeme pouze dohadovat na základě nepřímých přístupů. Přesto v tomto vnějším světě můžeme zcela dobře žít i užitečně pracovat.

Ing. Dr. Otakar Mikeš, DrSc.

Překážky na mystické cestě

Všichni jsme dětmi Božími a v každém je božský zárodek, který se může vyvinouti ve vnitřní duchovní život, ba že během doby se jednou musí u všech lidí toto božské sémě rozvinouti v posvátnou květinu nesmrtelnosti. U někoho je ovšem toto semeno zakryto mnohými a mnohými závoji, u jiných je poněkud odhaleno, a u jiných počíná již jeho lesk prosvítati posledními rouškami. Ale u všech tento zárodek existuje. V ňadrech každého člověka hoří tento věčný plamen a proto každý může míti naději, že bude sežehnut rozdmýchaným plamenem lásky a že dojde spásy.

Tím je ovšem dán u každého člověka předpoklad k mystické cestě. Bez tohoto duchovního zárodku nebylo by vnitřního vývoje.

Ale toto probuzení Ducha nelze vybojovati bez těžkých zápasů. Není to práce lehká, není to práce na jeden nebo dva roky, nýbrž na celý život - avšak cíl stojí za to. Běží o spojeni s naším vnitřním božstvím, což je vlastně pravý smysl „spásy a vykoupení“, a tím uniknutí ze zákona znovuvtělování a dosažení věčné blaženosti.

Kdyby lidé věděli, že v Bohu naleznou vše, více než dokonalou náhradu za veškeré požitky světské a tělesné, při čemž jako nádavkem, že obdrží ještě nesmrtelnost, tu zajisté by se snadněji odpoutali od marnosti tohoto světa.

Je sice mnoho těch, kteří mají snahy po duchovnu, ale při počáteční cestě za pravdou jest mnoho zátočin a bludišť, v nichž může noha lidská uváznouti na dlouhou dobu - i na celý život.

Mnozí z nich se spokojují s naukami nedokonalými, jimž se přikládá omylem mnohem větší důležitost, než si zasluhují.

Domnívají se klamně, že je ještě nějaká jiná moudrost, nad moudrost těch, kteří Boha v sobě poznali a uskutečnili s Ním své spojení a že je ještě jiná Cesta, kde se, jak se lidově říká, jedí koláče bez práce. Takové cesty není a nebude.

Ale lidé stále hledají, bloudíc v kruzích a spirálách a nenacházejí, místo, aby celou silou svého Ducha soustředili přímo na nejvyšší Pravdu a aby bez bázně se odvážili pohlédnout skutečnosti tváří v tvář.

Někdo např. uvázne v okultismu a dá se zlákati nadsmyslnými silami nebo doufáním, že se mu podaří vejíti do styku s bytostmi astrálními, aby je ovládl a nabyl nad nimi moci a získal si tak moc světskou a vynikl nad svoje spolubližní. Ten je zbloudilcem na cestě za pravdou nejméně šťastným, neboť vyměnil perlu za prostý kousek skla, který se mu záludně zaleskl na slunci. U takového člověka není pravé touhy po nejvyšší pravdě a proto je marno kázati mu o ní a o možnostech jejího dosažení.

Mystická cesta nemá za cíl vyvinouti nějaké duchovní - okultní síly, protože tyto síly jsou jen vedlejším výsledkem žákových snah k dosažení spojení s Božstvím.

A jiný zase odporuje všemu jinému, co neplyne z učení duchů, nebo nebylo vyčteno z astrálních kronik. Tací tápají v temnotách a často se spokojují jen s projevy problematických duchů a všelijakých larev ve spiritistických seancích.

Jiní se těší zcela prázdným filozofováním teosofickým, nebo antroposofickým, ve kterém je sice mnoho hluboké moudrosti, vzaté z indických, antických a středověkých nauk, ale vše je to zkaleno nesprávně pojatými názory.

Jiný zase jako vzdělanec upadne do osidel lidské filozofie. Také on měl touhu po pravdě, ale dal se oslnit hříčkami zevního lidského rozumu. Lidský rozum jest schopností velmi omezenou a každý, kdo chce jím řešiti záhady Ducha, musí ztroskotati a dojde k nejvyšším omylům a bludům.

Zato každý, kdo pozná, že vnější hledání pravdy je marné a obrátí se z vnějšku do nitra, nalezne pravdu zcela jistě, zároveň se svým Bohem, jenž je jedinou skutečnou Pravdou. Lidská filozofie je prázdnou skořápkou, velmi pěkně pomalovanou, ale přece jen hluchou. Perly v ní není.

Jiný zase se dá svésti k cizím soustavám, hlavně buddhismu nebo brahmanismu. Ne snad, že by byly tyto nauky špatné - jsou to nauky vznešené, překrásné květy indického ducha, ale je to náboženství cizí, které se ve všem liší od idejí, které západní člověk vstřebal od svého dětství. Zkrátka každá cizí náboženská forma je škodlivá. Je to obvykle z popudů zevních, teda klamných a nikoli citových. Na tyto východní nauky se musíme dívati jenom jako na důležitou pomůcku k cestě mystické, ale nikoliv jako na cestu vlastní.

A zase jiný lpí na vnějších formách náboženských a jejich učení a není schopen se povznésti nad církevní předsudky a všechny naučené pojmy o Bohu, o našem poměru k Němu a Jeho vševládních vlastnostech. Zevní formy náboženské svedly mnohé k připoutanosti tak osudné, jako život světský. Proto je psáno: „Písmeno usmrcuje ale Duch dává život.“

Poznání Pravdy, což znamená poznání Boha, se zakládá jedině na přemožení zevního klamu světa.

Kdo chce tedy získati věčné hřivny, nesmí poslouchati hlasu zevního rozumu, který je klamný a vede člověka k lživým závěrům.

Proto nechť nikdo nezůstává státi na své cestě za pravdou, dokud nepocítí že je u jeho pramene s naprostou jistotou. Ale pramenem pravdy je jenom Bůh a to nechť nikdo nepouští ze zřetele. Jedině pak bude lidská touha po pravdě plně uspokojená, poněvadž naše duše může pak píti z nevyčerpatelné studny vší Moudrosti.

K mystické cestě, má-li býti naším životním cílem a nejen pokusem ze zvědavosti, musíme přistoupiti bez předsudků, zvrácených názorů, které jsou velikou překážkou a bez nerozhodnosti. Kdo se nemůže rozhodnouti, mrhá svými silami neustálým vracením se k téže myšlence: „Dnes již musím začíti!“ Kdyby začal tehdy, když mu tato možnost byla na blízku, byl by již ušel značný kus cesty. A tak ztrácí jednu příležitost za druhou a čas prchá a člověk stojí stále na témže místě!

Proto nejvíce záleží na rozhodnutí, na pevném provedení předsevzetí, když chce žák nastoupiti mystickou cestu. Veškeré kolísání a odklady jsou známkou nedostatečné víry a nikoliv slabé vůle, jak se někteří domnívají. Víra je nejpřednější vlastnost, kterou musí mít mystik. Kdo má víru dovede přemoci všechny překážky.

Jinou, velmi vážnou překážkou - snad největší a nejnebezpečnější ze všech, je magie. Nemám tu na mysli tzv. vysokou magii, která vrcholí ve volání andělů a která není vlastně nikde u nás pěstována, nýbrž spíše nízkou a nejnižší magii a hlavně tzv. čarování, které poškozuje druhého. Naší povinností je upozornit a varovat ty, kteří si chtějí zahrávati s magií, neboť ti sejdou často na zcestí a vrhají se do záhuby nejen duševní ale i tělesné.

To jsou hlavní překážky na mystické cestě a kdo vše promyslí, uvidí zřejmě, že tyto překážky jsou vždycky v nás a nikoliv mimo nás a proto je také musí každý sám odstranit, neboť nikdo jiný toho nemůže.

Pokud se týká vhodné příležitosti k začátku mystické cesty, musím říci, že je to především nevypočitatelnými vlivy Božské milosti, která není vždycky stejná. Jsou chvíle, kdy člověku se mystická cesta přímo nabízí, kdy Duch Boží je tak blízko u nás, že po něm jen třeba vztáhnouti ruku, to jsou chvíle milosti a blaze tomu, kdo jich využije! Pak jsou zase chvíle opuštěnosti, které zažívá občas každý. Tu člověk je pro zkoušku své pevnosti zdánlivě opuštěn, je sám a nemá síly k ničemu. Teď je nutno vytrvati za všech okolností, zatít zuby a napnouti co nejvíce vůli a jenom nepovolit a cvičit dále. V takových chvílích opuštěnosti je třeba čísti mystické spisy o křesťanské mystice a dále Bhagavad Gítu a spisy o učení Rama Krišny atd.

Proto když jsme s milostí Boží dospěli tak daleko, že jsme si uvědomili nutnost a skutečnou potřebu jíti duchovní Cestou, řiďme se nekompromisně radou Mistra Eckeharda, který učil: „Kdo nehledá nic a po ničem netouží než po Bohu, tomu dá Bůh vše, co ukryl ve svém Božském srdci, aby to bylo také i jeho vlastnictvím, jako je to vlastnictvím Boha, ne méně a ne více.“

K. Weinfurter

Fenomén Nový Prostor

Jistě jste se již také setkali s prodejci streetpaperu „Nový Prostor“, postávajícími na ulici za téměř každého počasí. Protože se jedná o lidi, kteří se dostali do obtížné sociální situace, okolojdoucí je někdy považují za žebráky, někteří si je mohou dokonce plést s Jehovisty nabízejícími časopis „Strážná Věž“.

Nový Prostor si kupuji už několik let od „svojí“ prodejkyně, stávající před supermarketem, do kterého chodívám nakupovat potraviny. Kdo se někdy odvážil vejít s prodejci Nového Prostoru do kontaktu, může zjistit několik překvapivých faktů.

Časopis není vnucován, ale prodáván (prodejní cena je v současnosti 40 Kč), prodejci jsou normální lidé, jako každý druhý. Přestože stojí celý den na ulici za nepříliš velkého zájmu okolí, můžete si s některými z nich celkem dobře popovídat. Prodávají sami za sebe, nejde o klasickou charitu – jejíž účinek může být pro obdarované někdy i demoralizující.

V samotných začátcích byla úroveň obsahu Nového Prostoru dosti nevyrovnaná, černobílé časopisy tištěné na hrubém papíře nepochybně patřily svou formou mezi to nejhorší na našem trhu časopisů. Začátky bývají těžké. Časopis prožil střídání vedení, kolísavé zlepšování grafické i obsahové úrovně, střídání redakcí, také nelehké období škrtání státních dotací. Konstantami, zaručujícími určitou minimální úroveň, pro mne byly zvláště fejetony Jana Jiráka a dadaistické grafické výlevy členů redakce (které by jistě potěšily příznivce humoristického pořadu Monty Python's flying circus).

I ten, kdo si Nový Prostor nekupuje, si mohl ke konci minulého roku (tj. 2006) všimnout změny grafického vzhledu časopisu směrem k větší nápaditosti a také k určité provokaci. Namátkou si vzpomínám na číslo se Švejkem na kříži, věnované české národní povaze, nebo na číslo věnované moci médií, kdy se na obálce objevil snímek Hitlera, stylizovaný jako reklama na rozhlasový přijímač.

Mnohem větší překvapení se však skrývá uvnitř časopisu. I když rozsah je o něco menší, než je v dnešních dobách zvykem, zajímavý a vysoce profesionální obsah to bohatě vyváží. V dnešní době jdou mnohé časopisy cestou snižování nákladů, ač máme mnoho titulů, uvnitř je nacpáno co nejvíce vaty, přičemž počet stránek bobtná vtíravou reklamou. Současný Nový Prostor přináší nový formát, který si svou formou příliš nezadá s renomovanými společenskými týdeníky jako jsou Reflex, nebo Týden. Pokud vám nevadí neotřelý pohled na realitu dnešního světa, články zabývající se odbornou tématikou psané odborníky, zajímavé recenze a vysoce kvalitní grafický design textu uvnitř časopisu, pak nebudete zklamáni.

Nová tvář Nového Prostoru je v tom nejlepším slova smyslu postmoderní, humanistická, až aktivistická. Kromě formy a obsahu je nezanedbatelný i aspekt u nás dosud ještě neobvyklého sociálního podnikání – kde hlavním cílem není dosáhnout co nejvyššího zisku, ale co nejvyšší kvality života společnosti. Tento časopis vyrostl v neobvyklý kulturní počin, zasluhující si naši pozornost a podporu. Zbývá jen popřát, aby tato vysoká obsahová i grafická úroveň co nejdéle vydržela.

ing. Pavel Sedlák

O černé magii

Vážená redakce, žádám o uveřejnění článku o důsledcích černé magie jako reakci na inzerát v časopisu Spirit. Řada lidí již změnila názor na solidnost tohoto listu, neboť již několikátý rok uveřejňuje inzeráty na kontakty s černou magií. I když mnozí nevěří, že zlé myšlenky a představy vysílané na druhého člověka mají sílu mu škodit, řada novin by takové inzeráty neotiskla, aby nenapomáhala této zlé činnosti. Text inzerátu: Lze na člověka přivolat smrt prostřednictvím černé magie? zn: „Prosím napiš mi o tom“

Každá zlá myšlenka může někomu ublížit, jako dobrá pomoci. Máte-li pisateli inzerátu pocit, že na Vás dělá určitá osoba černou magii, proste Boha o ochranu a pomoc, aby Vám nemohlo být ublíženo. Jste-li dobrý člověk, Bůh Vás ochrání a nenechá Vás zabít. Samozřejmě nesmíte sám ani sebeslabší myšlenkou pomyslet zle na člověka, o kterém si myslíte, že tuto strašnou činnost na Vás dělá. Pocítíte-li k němu nenávist, budete-li mít pocit křivdy, potřebu pomstít se, nebo se ochraňovat stejným způsobem. Bůh Vám nebude moci účinně pomoci. Pouze pociťovaná láska k Vašemu vrahovi a prosby o pomoc Vám boží ochranu zaručí. Avšak ani pomyslet na nějaký zpětný magický obřad nesmíte, jen tehdy se nebudete muset bát. Kupování ochranných předmětů proti černé magii je zbytečné, neboť ty pomáhají pouze paranoidním lidem, kteří ve své choré mysli takové obavy vytvářejí, a proto pouze jim amulety pomáhají. Podle duchovních zákonů to samozřejmě není možné, aby nějaký mrtvý předmět měl takovou moc. Pomůcky pro práci s černou magií existují, ty však pouze pomáhají k soustředění na člověka, který má být týrán nebo dokonce zabit, někdy i k zesilování zla. Věřte, že ten, kdo si i jen ze zvědavosti něco o černé magii čte nebo dokonce zkouší, okamžitě tím k sobě přivolává houfy temných, zlých duchovních bytostí, které mu ochotně napomáhají a v myšlenkách ho stále nabádají, aby dále v této hrozné činnosti pokračoval. Začnou mu vkládat do myšlenek nebo i do představ, že je to dobré dělat, že má člověk na to právo, dokonce si někdy vymýšlejí, že je v božím řádu někoho ze světa tímto způsobem sprovodit. Není to však pravda. Lidové přísloví moudře praví: kdo s čím zachází, tím také schází. Snaží-li se někdo před černou magií ochránit magií, dělá stejné zlo. Zlo oplácí zlem, a proto je stejný vrah. To, co vysílá na někoho, to se mu zase vrací a dříve nebo později se s tím setká. Myšlenky a skutky jsou duchovním majetkem člověka, proto při zlé činnosti zlým následkům nikdo neunikne. Zlo vytváří opět zlo, dobro však dobro. Kdo si takto zahrává se zlem, a tím i s temnými bytostmi, ten je hříčkou temna a jejich nástrojem ke konání špatností a sám se stává temnou bytostí. Pokud někdo dělá delší dobu černou magii, ať již pro svou ochranu, nebo ublížení, zabíjí své já. Zničí-li své duchovní já, po smrti těla je vymazán z lidské existence. Pokud je jeho já pouze poškozeno, jeho duchovní život bude jen a jen hrůza, děs, zoufalství a bolest. Taková bytost si jednu bude přát neexistovat, neboť její strašné utrpení nebude brát konce. Dělá-li skutečně nějaký člověk na Vás černou magii, není-li to jen ošklivá práce temných bytostí, neuchylujte se ke stejnému zlu ani myšlenkou. Proste Boha o svou ochranu a s láskou proste o pomoc a vedení lidského zloducha, který Vás chce zabít. Jste-li dokonce iniciátorem v používání černé magie ze závisti, zášti nebo pro jiné zlé účely, nezkoušejte to. Pokud jede pouze o Vaši zvědavost, zanechejte toho, a to velmi rychle, nebo na to doplatíte. Věřte, že člověk může různými

představami tělo druhého člověka napravovat, ale také poškozovat. Černá magie je v božím řádu to nejhorší zlo, neboť ve světě duchů myšlenka je již skutek.

Kolikrát je člověk schopen opakovat nedobrou myšlenku nebo představu, tolikrát duchovně koná. Pokud se však chcete zničit, máte svobodnou volbu to učinit. Knih, jak druhému černou magií škodit, je dost a také se najdou duchovní ztracenci, kteří Vám ke vraždění druhých pomohou. Chcete-li se velmi rychle a jistě zničit, konejte to hlavně na slabých jedincích, starých lidech a dětech. Výmaz z lidské existence tak máte téměř jistý.

Přeji Vám správné rozhodnutí.

RNDr. Aleš Novotný, Brno